

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 6Co/125/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1109228374
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 05. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Murgaš
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2021:1109228374.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Murgaša a členov senátu JUDr. Zuzany Kučerovej a Mgr. Jany Janics Bajánkovej v právnej veci žalobcu: Š. A., G.. XX.XX.XXXX, K. G. P. Č.. XXX, V., zast. AK Gereg & Messingerová, spol. s r. o., Horná Strieborná č. 4, Banská Bystrica, proti žalovanej: Slovenská republika, zast. Ministerstvom spravodlivosti SR, Račianska 71, Bratislava, o 55.000 eur, na odvolanie žalobcu a žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I z 30. apríla 2018 č. k. 22C/266/2009-409, takto

rozhodol:

Odvolanie žalobcu sa **o d m i e t a**.

Rozsudok súdu prvej inštancie sa **p o t v r d z u j e** v napadnutom výroku, ktorým bola žalovanej uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 5.500 eur z titulu náhrady nemajetkovej ujmy.

Výrok napadnutého rozsudku, ktorým bola žalovanej uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu prevyšujúcu 5.500 eur, sa **m e n í** tak, že žaloba sa v tejto časti **z a m i e t a**.

Žiadnej zo strán sa nepriznáva nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi titulom náhrady nemajetkovej ujmy sumu 7.000 eur do 30 dní od právoplatnosti rozsudku, vo zvyšku žalobu zamietol a žalovanej nepriznal nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania.

2. Súd prvej inštancie vykonaným dokazovaním zistil, že vyšetrovateľ Krajského úradu justičnej polície PZ v Nitre uznesením z 13.2.2003 č. KÚJP-17/OVVK-2003-SY začal trestné stíhanie pre trestný čin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 158 ods. 1 písm. a) Tr. zák. a pre trestný čin prijímania úplatku a inej nenáležitej výhody podľa § 160a ods. 1, 2 Tr. zák. Následne vyšetrovateľ Krajského úradu justičnej polície PZ v Nitre uznesením z 1.7.2003 č. KÚJP-17/OVVK-2003-SY vzniesol okrem iného i proti žalobcovi obvinenie pre vyššie uvedené trestné činy. Okresný súd v Nitre uznesením z 5.7.2003 č.k. 2Tpr 68/03 vzal žalobcu do väzby. Krajský súd v Nitre uznesením z 25.9.2003 č.k. 7Tpo 38/03 žalobcu prepustil z väzby na slobodu. V súvislosti s trestným stíhaním bol žalobca vo väzbe od 2.7.2003 do 26.9.2003, teda 87 dní. Prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry uznesením z 18.1.2008 č. VII Gv 117/04-114, právoplatným dňa 19.2.2008, trestné stíhanie zastavil podľa § 215 ods. 1 písm.c) Tr. poriadku z dôvodu, že je nepochybné, že skutok nespáchali obvinení. Žalobca žiadosťou z 29.7.2008 požiadal ministerstvo spravodlivosti o predbežné prerokovanie nároku podľa § 9 ods. 1 zák. č. 58/1969 Zb. Ministerstvo spravodlivosti SR nárok žalobcu neuspokojilo a preto žalobca podal žalobu na súd prvej inštancie (§ 10 zák. č. 58/1969 Zb.).

3. Z tohto skutkového stavu súd prvej inštancie vyvodil záver, že žaloba je sčasti dôvodná. Pokiaľ ide o základ nároku súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol: „Súd poukazuje na skutočnosť, že nárok na náhradu škody spôsobenej začatím, vedením trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsúdením, je špecifickým prípadom zodpovednosti štátu podľa zákona č. 58/1969 Zb. účinného do 30.6.2004 a zákona č. 514/2003 Z. z. účinného od 1.7.2004. Zmyslom právnej úpravy zodpovednosti za škodu je, aby každá majetková ujma spôsobená nesprávnym, alebo nezákonným zásahom štátu proti občanovi (fyzickej osobe) bola odčinená. V prípade, ak došlo k zastaveniu trestného stíhania alebo oslobodeniu spod obžaloby, treba s prihliadnutím na konkrétne okolnosti a dôvody vychádzať z toho, že občan trestný čin nespáchal a trestné stíhanie nemalo byť proti nemu začaté. Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím (rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 28.6.1993 sp. zn. Cdo/53/1993, rozsudok Najvyššieho súdu ČR zo dňa 23.2.1990 sp. zn. 1Cz/53/1993). V súlade s ustálenou súdnou praxou zodpovedá štát za škodu spôsobenú začatím (vedením) trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsudzujúcim rozhodnutím trestného súdu, pričom táto zásada bola vyjadrená vo viacerých skorších rozhodnutiach, ktoré sa týkali náhrady škody spôsobenej štátnym orgánom podľa zákona č. 58/1969 Zb. a ten, proti komu bolo trestné stíhanie zastavené, alebo ten, kto bol spod žaloby oslobodený, má podľa § 1 až § 4 zákona č. 58/1969 Zb. právo na náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia.“

4. Súd prvej inštancie zaujal stanovisko, že žalobcovi treba z titulu náhrady nemajetkovej ujmy priznať sumu 7.000 eur, pričom v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol: „S odkazom na vyššie citovaný § 5 ods. 1 zák. č. 58/1969 Zb. v spojení s čl. 5 ods. 1 a ods. 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd je zrejmé, že žalobcovi vznikol nárok na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím, teda v súvislosti s uznesením o vzatí do väzby, ktorá trvala 87 dní. Vzhľadom na výsledky vykonaného dokazovania súd túto sumu ustálil vo výške 7.000,- eur, a to orientačne aj s odkazom na výšku odškodnenia upravenú v zák. č. 215/2006 Z. z. o odškodňovaní osôb poškodených násilným trestnými činmi spravujúc sa záväzným právnym názorom odvolacieho súdu vysloveným v jeho zrušujúcom uznesení č. k. 6Co/485/2013-289 zo dňa 30.9.2015, právoplatným dňa 4.11.2015. Podľa § 6 uvedeného zákona celková suma odškodnenia poskytnutá podľa toho zákona nesmie presiahnuť päťdesiatnásobok minimálnej mzdy. Výška minimálnej mzdy v roku 2003, počas ktorého bola na žalobcovi nezákonná väzba vykonaná, bola vo výške 201,82 eur. Päťdesiatnásobok tejto sumy činí sumu 10.091 eur. V prejednávanej veci je nepochybné, že žalobca bol vo väzbe v období od 2.7.2003 do 26.9.2003, pričom trestné stíhanie skončilo jeho zastavením, pretože skutok nespáchal obvinený žalobca. Za daného stavu v zmysle vyššie citovaného ustanovenia vznikol žalobcovi nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím o väzbe, keďže nebolo preukázané, že by si žalobca zavinil väzbu sám svojím konaním, ani nebola splnená podmienka zastavenia trestného stíhania z dôvodu, že by žalobca nebol za spáchaných trestný čin trestne zodpovedný, že by mu bola udelená milosť alebo že by bol trestný čin amnestovaný. Suma nemajetkového odškodnenia vo výške 7.000 eur v súvislosti s nezákonnou väzbou sa súdu javí ako primeraná, so zohľadnením okolností, za ktorých bol žalobca vzatý do väzby. Žalobca bol ku dňu 2.7.2003 viac ako pol roka vo výsluhovom dôchodku v sume 374,63 eur mesačne, preto samotný fakt, že na neho bola uvalená väzba za trestný čin, ktorého sa mal dopúšťať aj v období, keď už bol vo výsluhe, nemá racionálny základ. Žalobca bol takmer tri mesiace odlúčený od najbližšej rodiny, nemohol sa starať o svoju matku, väzba mala dopad na jeho interné ochorenia a psychický stav. Pri stanovení výšky nemajetkového odškodnenia súd vzal do úvahy skutočnosť o zhoršení žalobcovho fyzického zdravia, nakoľko sa podstatnú časť väzby nachádzal v Nemocnici pre odsúdených a obvinených v Trenčíne.“

5. S poukazom na tieto závery súd prvej inštancie uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 7.000 eur z titulu náhrady nemajetkovej ujmy a vo zvyšku, t. j. ohľadom sumy 48.000 eur, žalobu zamietol.

6. Žalovanej súd prvej inštancie nepriznal náhradu trov prvoinstančného a odvolacieho konania, pretože jej v konaní žiadne trovy nevznikli.

7. Proti tomuto rozhodnutiu podal odvolanie žalobca a napadol ním výrok, ktorým bola žaloba zamietnutá v časti prevyšujúcej sumu 7.000 eur do sumy 35.000 eur. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku zmenil tak, že žalovanej uloží povinnosť zaplatiť mu z titulu náhrady nemajetkovej ujmy sumu 35.000 eur. Odvolanie odôvodnil v podstate tým, že suma 7.000 eur, ktorú mu priznal súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom, je neprimerane nízka. Poukázal na to, že vo väzbe

bol 87 dní, ale celé trestné konanie trvalo 5 rokov a po túto dobu bolo proti nemu represívne pôsobené. Celý prípad bol navyše medializovaný, v dôsledku čoho došlo k hlbokému zásahu do jeho osobného života a do jeho rodinného prostredia. V čase vzatia do väzby bol jeho zdravotný stav taký, že musel byť umiestnený do väzenskej nemocnice, kde sa stal obeťou šikanovania personálu. Väzba bola podľa žalobcu účelová s cieľom vyvolať u neho psychický šok.

8. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podala odvolanie aj žalovaná a napadla ním výrok, ktorým bolo žalobe vyhovené. Navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku zmenil tak, že žalobu zamietne. Namietla, že zák. č. 58/1969 Zb. nepozná inštitút nemajetkovej ujmy, pretože náhrada nemajetkovej ujmy zo zodpovednosti štátu z škodu sa dostala do právneho poriadku až zákonom č. 514/2003 Z.z. Výnimkou, kedy je možné aj v režime podľa zák. č. 58/1969 Zb. priznať náhradu nemajetkovej ujmy, je podľa žalovanej situácia, keď došlo k nezákonnému pozbaveniu osobnej slobody, t. j. k nezákonnej väzbe alebo k nezákonnému trestu odňatia slobody. Na tieto prípady treba aplikovať Dohovor. Podmienkou priznania náhrady nemajetkovej ujmy podľa čl. 5 ods. 5 Dohovoru je porušenie čl. 5 ods. 1 až 4 Dohovoru. Súdny však na rozdiel od Dohovoru priznávajú náhradu nemajetkovej ujmy, ak sú splnené podmienky zodpovednosti štátu za škodu podľa zák. č. 58/1969 Zb. a to aj v prípadoch, keď bola osobná sloboda osoby obmedzená v súlade so zákonom a až neskôr bolo trestné stíhanie zastavené, resp. došlo k oslobodeniu spod obžaloby. V tejto súvislosti žalovaná poukázala na uznesenie Najvyššieho súdu SR z 31.7.2012 sp. zn. 6Cdo 37/2012. Ďalej žalovaná v odvolaní uviedla, že súd prvej inštancie mal výšku minimálnej mzdy určiť podľa nar. vlády SR č. 514/2002 Z.z., v zmysle ktorého minimálna mzda za rok 2003 predstavovala 184,89 eur a jej 50 - násobok teda predstavuje sumu 9.244,50 eur a nie sumu 10.091 eur, ako to uviedol súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku. Suma 7.000 eur z titulu náhrady nemajetkovej ujmy (t.j. 80,46 eur za každý deň väzby) je podľa žalovanej neprimerane vysoká. Súd prvej inštancie neaplikoval zák. č. 215/2006 Z.z. dôsledne, keďže nezohľadnil nevyhnutnosť primeranosti náhrady nemajetkovej ujmy vo vzťahu k odškodneniu za trestný čin znásilnenia, sexuálneho násillia alebo sexuálneho zneužívania, kedy má poškodený (obeť takéhoto trestného činu) nárok na odškodnenie vo výške 10 - násobku minimálnej mzdy. Podľa žalovanej v konaní nebol jednoznačne preukázaný vznik nemajetkovej ujmy. Z výsluchu manželky žalobcu a jeho syna vyplýva nepriaznivý vplyv väzby na rodinu žalobcu, čo však pri rozhodovaní o priznaní nemajetkovej ujmy nemožno vziať do úvahy, pretože rodina žalobcu nebola účastníkom konania, v ktorom mal byť žalobca poškodený. Pokiaľ svedok O. A. poukázal na medializáciu trestnej veci žalobcu, žalovaná namietla, že nezodpovedá za konanie tretích osôb, t. j. médií, čo zakladá nedostatok jej pasívnej vecnej legitímácie v spore. Napokon žalovaná v odvolaní vytkla súdu prvej inštancie, že napadnutý rozsudok nedostatočne odôvodnil.

9. Odvolací súd, ktorý bol viazaný rozsahom a dôvodmi odvolaní (§ 379, § 380 C.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok, prejednal odvolanie bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu treba odmietnuť a odvolanie žalovanej nie je dôvodné.

10. Žalobca pôvodne požadoval z titulu náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch sumu 5.000.000 Sk (165 969,59 eur). Súd prvej inštancie rozsudkom z 9.6.2011 č.k. 22C 266/2009-101 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi z titulu náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch sumu 55.000 eur a vo zvyšku žalobu zamietol. Vyhovujúci výrok tohto rozsudku žalovaná napadla odvolaním, žalobca zamietajúci výrok uvedeného rozsudku odvolaním nenapadol. Odvolací súd rozsudkom z 30.1.2012 č.k. 6Co 234/2011-130 potvrdil uvedený rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku, ktorým bola žalovanej uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi 1.912,50 eur z titulu náhrady škody pozostávajúcej z trov obhajoby v trestnom konaní a z nákladov vynaložených žalobcom v súvislosti s jeho hospitalizáciou v nemocnici pre obvinených a odsúdených. Vo výroku, ktorým súd prvej inštancie uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi 55.000 eur z titulu náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch a vo výroku o trovách konania odvolací súd zrušil prvý v poradí rozsudok súdu prvej inštancie a vec mu v tomto rozsahu vrátil na ďalšie konanie. To znamená, že prvý v poradí rozsudok súdu prvej inštancie nadobudol právoplatnosť vo výroku, ktorým bola žalovanej uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi 1.912,50 eur z titulu náhrady škody a vo výroku ktorým bola žaloba o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch zamietnutá v časti prevyšujúcej 55.000 eur. Vzhľadom na to predmetom konania zostala náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 55.000 eur. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi 7.000 eur z titulu náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch a vo zvyšku žalobu zamietol. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalobca a napadol ním výrok, ktorým bola žaloba zamietnutá pokiaľ ide o náhradu nemajetkovej ujmy prevyšujúcej 7.000 eur do sumy 35.000 eur. Žalovaná odvolaním napadla

výrok, ktorým bolo žalobe vyhovené, teda výrok, ktorým jej bola uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi 7.000 eur. Z toho je zrejmé, že predmetom konania zostala náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 35.000 eur. Odvolací súd rozsudkom z 10.4.2019 č.k. 6Co/14/2019-473 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým bolo žalobe vyhovené a vo výroku, ktorým bola žaloba v časti nemajetkovej ujmy prevyšujúcej 7.000 eur do sumy 35.000 eur zamietnutá. Uvedený rozsudok odvolacieho súdu napadla dovolaním žalovaná a napadla ním výrok, ktorým jej bola uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi 7.000 eur. Žalobca uvedený rozsudok odvolacieho súdu nenapadol dovolaním. Najvyšší súd SR uznesením z 28.4.2020 sp. zn. 3 Cdo 198/2019 zrušil rozsudok odvolacieho súdu z 10.4.2019 č.k. 6Co/14/2019-473 vo výroku, ktorým odvolací súd potvrdil výrok rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým bola žalovanej uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi 7.000 eur. Vzhľadom na to, že žalobca nepodal dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu z 10.4.2019 č.k. 6Co/14/2019-473, tento rozsudok odvolacieho súdu nadobudol právoplatnosť vo výroku, ktorým bola žaloba zamietnutá v časti náhrady nemajetkovej ujmy prevyšujúcej 7.000 eur. Predmetom konania teda zostala náhrada nemajetkovej ujmy do výšky 7.000 eur. Tým nastala paradoxná situácia, že žalobca síce odvolaním napadol výrok rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým bola žaloba o náhradu nemajetkovej ujmy prevyšujúcej 7.000 eur zamietnutá, ale jeho odvolanie je bezpredmetné. Rozsudok odvolacieho súdu z 10.4.2019 č.k. 6Co/14/2019-473 totiž v dôsledku absencie dovolania žalobcu nadobudol právoplatnosť vo výroku, ktorým odvolací súd potvrdil výrok rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým bola žaloba o náhradu nemajetkovej ujmy prevyšujúcej 7.000 eur zamietnutá.

11. Z dôvodov uvedených v predchádzajúcom odseku odvolaciemu súdu nezostalo iné, než odvolanie žalobcu odmietnuť podľa § 386 písm. c) C.s.p. Odvolanie žalobcu totiž smeruje proti právoplatnému výroku rozsudku súdu prvej inštancie a proti takémuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

12. Odvolací súd v odôvodnení zrušujúceho uznesenia z 30.9.2015 č.k. 6Co 485/2013-289 okrem iného uviedol: „ V prejednávanej veci je predmetom konania náhrada škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Ide o rozhodnutie vyšetrovateľa Krajského úradu justičnej polície PZ v Nitre z 1.7.2003 č. KÚJP-17/OVVK-2003-SY, ktorým vzniesol obvinenie proti žalobcovi pre trestné činy zneužívania právomoci verejného činiteľa a prijímania úplatku a inej nenáležitej výhody. Súčasne je predmetom konania náhrada škody spôsobenej rozhodnutím Okresného súdu v Nitre z 5.7.2003 č. k. 2Tpr 68/03, ktorým bol žalobca vzatý do väzby. Obe tieto rozhodnutia boli vydané pred tým, než nadobudol účinnosť zák. č. 514/2003 Z.z., teda pred 1. júlom 2004. Preto v zmysle § 27 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z.z. treba vec posúdiť podľa zákona č. 58/1969 Zb. Predpokladmi vzniku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím je 1/ existencia nezákonného rozhodnutia, 2/ vznik škody, 3/ príčinná súvislosť medzi nimi, 4/ zrušenie rozhodnutia pre nezákonnosť príslušným orgánom. V prejednávanej veci skutočne formálne nedošlo k zrušeniu rozhodnutia o vznesení obvinenia proti žalobcovi príslušným orgánom. Odvolací súd však poukazuje na ustálenú judikatúru, podľa ktorej pri posudzovaní nároku na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia, zastavenie trestného stíhania, ak k takémuto rozhodnutiu došlo preto, že sa nenaplnil predpoklad o spáchaní trestného činu obvineným, má rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia o začatí trestného konania a vznesení obvinenia pre nezákonnosť (viď uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 M Cdo 15/2009). V konečnom dôsledku bolo trestné stíhanie žalobcu právoplatne zastavené z dôvodu, že skutok nespáchal. Preto treba vychádzať z toho, že zastavenie trestného stíhania žalobcu má rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia o vznesení obvinenia z 1.7.2003 č. KÚJP-17/OVVK-2003-SY. Vzhľadom na to boli splnené všetky vyššie uvedené predpoklady vzniku nároku na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím v zmysle § 1 až 4 zák. č. 58/1969 Zb. Okrem toho boli splnené aj predpoklady vzniku nároku na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe v zmysle § 5 ods. 1 zák. č. 58/1969 Zb. V konaní nebola preukázaná existencia predpokladov, za splnenia ktorých poškodenému nevznikne právo na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe (§ 5 ods.2 písm. a), b) zák. č. 58/1969 Zb.). Existenciu týchto predpokladov žalovaná v konaní ani netvrdila. K tomu odvolací súd dodáva, že zák. č. 58/1969 Zb. síce neumožňoval priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch, ale podľa ustálenej judikatúry (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Cdo 177/2005) nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch možno priznať v súlade s čl. 5 ods. 1 a ods. 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, i keď nárok na náhradu škody vznikol podľa zák. č. 58/1969 Zb.“

13. Z toho je zrejmé, že žaloba je čo do základu plne dôvodná. Neobstojí preto odvolacia argumentácia žalovanej, že osobná sloboda žalobcu nebola nezákonne (t.j. v rozpore s čl. 5 ods. 1 až 4 Dohovoru) obmedzená a že preto mu nevznikol nárok na náhradu nemajetkovej ujmy. Vzatie do väzby v prípade

žalobcu nemožno považovať za zákonné, keďže podozrenie zo spáchania trestného činu sa nepotvrdilo a trestné stíhanie bolo zastavené, keďže skutok žalobca nespáchal. Odvolací súd dodáva, že pokiaľ žalovaná v odvolaní poukazovala na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 Cdo 37/2012 z 31.7.2012, v tomto rozhodnutí najvyšší súd sformuloval záver, podľa ktorého čl. 5 ods. 5 Dohovoru umožňuje odškodnenie obetí zatknutia alebo zadržania len za nezákonné zatknutie alebo zadržanie a nie za ich celé trestné stíhanie. V tomto rozhodnutí teda najvyšší súd neriešil otázku (ne)zákonnosti obmedzenia osobnej slobody. Okrem toho, keďže trestné stíhanie žalobcu bolo zastavené z dôvodu, že skutok nespáchal, nemôže byť žiadna pochybnosť o tom, že jeho väzba bola nezákonná.

14. Zákonom č. 412/2012 Z.z. bol s účinnosťou od 1. 1. 2013 novelizovaný zák. č. 514/2003 Z.z. Ust. § 17 ods. 4 zák. č. 514/2003 Z.z. v znení uvedenej novely má toto znenie: Výška náhrady nemajetkovej ujmy priznaná podľa odseku 2 nemôže byť vyššia ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa osobitného predpisu. Podľa poznámky 8a k tomuto ustanoveniu týmto osobitným predpisom je zák. č. 215/2006 Z.z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi. I keď prejednávanú vec treba po právnej stránke posúdiť podľa zák. č. 58/1969 Zb., podľa názoru odvolacieho súdu to neznamena, že by výšku náhrady nemajetkovej ujmy nebolo možné stanoviť aj s prihliadnutím na výšku odškodnenia v zmysle zák. č. 215/2006 Z.z. Výška náhrady nemajetkovej ujmy totiž musí byť v súlade so zásadou proporcionality a so zásadou spravodlivého usporiadania občianskoprávných vzťahov. Zák. č. 215/2006 Z.z. v § 5 ods. 1 druhá veta stanovuje výšku odškodnenia na 50 - násobok minimálnej mzdy v prípade, ak bola trestným činom spôsobená smrť, teda ten najťažší a v podstate nezhojiteľný následok. Vzhľadom na to je odvolací súd toho názoru, že by nebolo v súlade s princípom proporcionality a spravodlivosti, ak by mala byť žalobcovi priznaná náhrada nemajetkovej ujmy za výkon väzby v rozsahu 50 - násobku minimálnej mzdy, ktorá bola v roku 2003 vo výške 184,89 eur (§ 1 písm. b) nar. vlády SR č. 514/2002 Z.z.) a jej 50 - násobok teda predstavuje sumu 9.244,50 eur. Odvolací súd sa nestotožňuje s názorom žalovanej, že žalobca v konaní nepreukázal samotný vznik nemajetkovej ujmy. Odvolací súd je totiž toho názoru, že samotné vzatie do väzby, t.j. obmedzenie osobnej slobody je tak závažným zásahom do cti, dôstojnosti a vážnosti fyzickej osoby, že už v dôsledku toho tu vzniká nemajetková ujma na osobnosti fyzickej osoby. Na druhej strane v neprospech žalovanej nemožno vyhodnotiť zdravotný stav žalobcu v čase jeho vzatia do väzby a ani ním tvrdené šikanovanie, ktorému mal byť podrobený vo väzenskej nemocnici. Z medializácie trestnej veci žalobcu (išlo o skupinovú vec) tiež nemožno viniť žalovanú, ako na to žalovaná poukázala v odvolaní. Vzhľadom na všetky tieto skutočnosti je podľa názoru odvolacieho súdu v súlade so zásadou primeranosti, resp. proporcionality náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 5.500 eur. Žalobca bol vo väzbe 87 dní, takže na deň väzby pripadá suma 63 eur, čo je v súlade s konštantnou judikatúrou. Náhrada nemajetkovej ujmy v tejto výške je súčasne oproti odškodneniu v zmysle zák. č. 215/2006 Z.z. (9.244,50 eur) primerane nižšia, čím sa zohľadňuje nepomer medzi situáciou, kde bola spôsobená smrť a situáciou, kde došlo k nezákonnej väzbe bez tak závažného následku, akým je smrť.

15. Z týchto dôvodov odvolací súd v zmysle § 387 ods. 1 C.s.p. potvrdil napadnutý rozsudok vo výroku, ktorým bola žalobcovi priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 5.500 euru a v zmysle § 388 C.s.p. zmenil napadnutý rozsudok vo výroku, ktorým bola žalobcovi priznaná suma prevyšujúca 5.500 eur, tak, že žalobu v tejto časti zamietol.

16. Výrok rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým bola žaloba zamietnutá v časti nemajetkovej ujmy prevyšujúcej sumu 7.000 eur, nadobudol právoplatnosť napriek odvolaniu žalobcu (viď ods. 10.).

17. O trovách konania odvolací súd rozhodol podľa § 255 ods. 2 v spojení s § 396 ods. 1 C.s.p. a vzhľadom na čiastočný úspech a neúspech oboch strán žiadnej z nich nepriznal nárok na náhradu trov konania.

18. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

c/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

d/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

e/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c/ je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/ (§ 422 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii (§ 427 ods. 1 prvá veta C.s.p.).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne /dovolacie dôvody/ a čoho sa dovolateľ domáha /dovolací návrh/ (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b/ dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C.s.p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C.s.p.).